ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 17 MAART 1983 [1]

Hans Dinter GmbH
tegen Hauptzollamt Köln-Deutz
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht Düsseldorf)

„Tariefindeling — gekruid vlees"

Zaak 175/82

Samenvatting

1. *Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefposten — Indeling van goederen — Criteria — Objectieve kenmerken*

2. *Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefposten — „Andere bereidingen en conserven, van vlees of van slachtafvallen" in de zin van post 16.02 — Begrip — Licht gekruid vlees van pluimvee — Onder dit begrip vallend produkt*

1. Het beslissende criterium voor de indeling van de goederen in het GDT moet in beginsel worden gezocht in de objectieve kenmerken en eigenschappen van de produkten zoals deze ter inklaring worden aangeboden.

2. Post 16.02 van het GDT moet aldus worden uitgelegd, dat daaronder ook vlees van pluimvee valt, waaraan zout en peper is toegevoegd, zelfs indien de peper slechts onder de microscoop waarneembaar is.

In zaak 175/82,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Düsseldorf, in het aldaar aanhangig geding tussen

HANS DINTER GMBH, te Hamburg,

en

1 — Procestaal: Duits.

HAUPTZOLLAMT KÖLN-DEUTZ,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT), betreffende de tariefindeling van conserven van vlees of van slachtafvallen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: A. O'Keeffe, kamerpresident, G. Bosco en T. Koopmans, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

het navolgende

ARREST

De feiten

De verwijzingsbeschikking, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende opmerkingen kunnen worden samgevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Verzoekster in het hoofdgeding, de vennootschap Hans Dinter GmbH, importeerde in de Bondsrepubliek Duitsland uit Frankrijk afkomstig vlees van pluimvee, met name kalkoenefilets en -rollades. Bij de bereiding was het vlees bestrooid met een mengsel van peper en zout om het te kunnen verkopen als „panklaar" vlees. Bij de invoer waren de kalkoenerollades en -filets reeds verpakt voor verkoop aan de consument. Op de verpakking was een etiket aangebracht met — in het geval van de kalkoenerollades — de volgende tekst:

„Kalkoenerollade zonder been — panklaar — gekruid, ingevroren op — 15° en op deze temperatuur houdbaar tot . . . Frans produkt, gewicht bij verpakking 700 gram."

De importerende onderneming was van mening dat het ging om „gekruid vlees". Bij de inklaring gaf zij het dan ook aan onder tariefpost 16.02 van het GDT:

„Andere bereidingen en conserven, van vlees of van slachtafvallen".

Aanvankelijk stemde het Zollamt in met deze indeling en hief het de voor deze post geldende omzetbelasting bij invoer. Het stelde geen monetair compenserende bedragen vast, omdat deze niet van toepassing zijn op goederen van post 16.02.

Het Zollamt nam evenwel verscheidene monsters van de ingevoerde waar. Een deel ervan werd onderzocht door de „Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt" te Keulen. Dit instituut concludeerde dat de toevoeging van kruiden organoleptisch noch optisch waarneembaar was. Bij een aanvullend onderzoek van de resterende monsters op verzoek van de firma Dinter kwam een deskundige evenwel tot de conclusie, dat de kalkoenefilets en -rollades als licht gekruid konden worden aangemerkt. Immers, onder de microscoop waren kruidendeeltjes waarneembaar: „duidelijk" bij de filets, „vaag tot duidelijk" bij de rollades.

Op grond hiervan was het Hauptzollamt, verweerder in het hoofdgeding, van mening dat de waar niet kon worden beschouwd als een „bereiding" van vlees in de zin van post 16.02 van het GDT. Dienvolgens deelde het het kalkoenevlees in onder post 02.02:

„Dood pluimvee, alsmede de daarvan afkomstige eetbare slachtafvallen (met uitzondering van levers), vers, gekoeld of bevroren."

Aangezien over goederen van deze tariefpost monetair compenserende bedragen zijn verschuldigd, vorderde verweerder uit dien hoofde alsnog een bedrag van DM 7 041,10.

Nadat verzoeksters bezwaarschrift tegen deze correctie was afgewezen, stelde zij beroep in bij het Finanzgericht Düsseldorf; daarbij betoogde zij dat het voor een „andere bereiding" in de zin van post 16.02 van het GDT voldoende is, dat aan het vlees daadwerkelijk kruiden zijn toegevoegd en dat dit op enigerlei wijze kan worden aangetoond. Verweerder in het hoofdgeding is daarentegen van mening, dat de enkele toevoeging van zout en peper naar algemeen spraakgebruik niet als „kruiden" is te beschouwen.

Van oordeel dat het geschil vragen van uitlegging van het gemeenschapsrecht deed rijzen, heeft het Finanzgericht Düsseldorf bij beschikking van 14 juni 1982 krachtens artikel 177 EEG-Verdrag de behandeling van de zaak geschorst totdat het Hof zich bij wege van prejudiciële beslissing zou hebben uitgesproken over de volgende vragen:

„1. Moet post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT) aldus worden uitgelegd, dat daaronder ook vlees valt waaraan volgens de overgelegde recepturen zout en peper is toegevoegd, doch de peper slechts in microscopisch aantoonbare hoeveelheden, of is vlees eerst dan als een ‚andere bereiding' te beschouwen, wanneer de toegevoegde kruiden te proeven zijn?

   Zo het tweede onderdeel van de vraag bevestigend wordt beantwoord:

2. Welke criteria moeten bij deze smaaktest worden aangelegd?"

In de motivering van de verwijzingsbeschikking zegt het Finanzgericht, dat het geneigd is aan te nemen dat van een an-

dere bereiding in de zin van post 16.02 kan worden gesproken, zodra daadwerkelijk kruiden aan het produkt zijn toegevoegd, ongeacht of die toevoeging van kruiden te proeven is of niet. Het is immers in overeenstemming met de algemeen aanvaarde beginselen van de tariefindeling, dat alleen behoeft te worden gelet op de objectieve aard van het produkt op het tijdstip van invoer. Het begrip „andere bereiding" is echter in het GDT noch in de Toelichtingen bij het GDT nader omschreven. „Kruiden" houdt overigens naar het algemene spraakgebruik een smaakverfijning van spijzen en vlees in, wat zou betekenen dat het te proeven moet zijn. Tegen deze interpretatie kan evenwel worden aangevoerd, dat de smaak een subjectief criterium is, aangezien dit van mens tot mens verschilt.

De verwijzingsbeschikking is op 1 juli 1982 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door verzoekster in het hoofdgeding, Hans Dinter GmbH, vertegenwoordigd door U. Feldmann, advocaat te Keulen, en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur R. Wägenbauer en Th. van Rijn, lid van haar juridische dienst, als gemachtigden.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan en de zaak naar de Eerste kamer te verwijzen. Het heeft de Commissie evenwel verzocht, haar standpunt te bepalen ten aanzien van een door verzoekster in het hoofdgeding aangevoerd argument.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

Volgens *verzoekster in het hoofdgeding* moet het begrip „andere bereidingen van vlees" in de zin van post 16.02 van het GDT aldus worden opgevat, dat ook de loutere toevoeging van peper en zout aan het vlees eronder valt, ook al kan deze toevoeging slechts onder een microscoop worden vastgesteld. Zij baseert deze opvatting in wezen op drie argumenten.

In de eerste plaats valt vlees dat volgens andere dan de in hoofdstuk 2 bedoelde procédés is bereid of verduurzaamd, blijkens de aantekening bij hoofdstuk 16 onder post 16.02. Daarom moet eerst worden onderzocht, welke procédés in hoofdstuk 2 zijn bedoeld. In dit hoofdstuk worden de volgende termen gebezigd: vers, gekoeld, bevroren, gezouten of gepekeld, gedroogd of gerookt, gebakken of gekookt. Beziet men deze termen nader, dan blijken de in hoofdstuk 2 gebezigde begrippen in wezen enkel de aard van de waar te bepalen (vers, gekoeld, bevroren, gedroogd) of op *conserveringsprocédés* te doelen. Er worden echter slechts drie echte bereidingsprocédés genoemd: roken, bakken en koken. Hieruit volgt, dat telkens wanneer een produkt een andere behandeling heeft ondergaan dan roken, bakken of koken, er sprake is van een bereiding in de zin van post 16.02 van het GDT.

Een tweede argument kan worden ontleend aan de Toelichtingen bij de IDR-Nomenclatuur ad post 16.02. In deze toelichtingen staat onder meer het volgende:

„vlees en slachtafvallen, die anders zijn bereid of verduurzaamd dan omschreven is in de posten van hoofdstuk 2 en, onder meer, produkten die enkel zijn omgeven door beslag of door paneermeel, dan wel zijn getruffeerd of gekruid (bijvoorbeeld met peper en zout)."

Blijkens deze toelichting is het niet van belang dat bij het kruiden peper en zout zijn gebruikt; het is voldoende dat het produkt gekruid is.

Tenslotte verwijst verzoekster naar de considerans van verordening nr. 3092/76 van de Commissie van 17 december 1976 inzake de toepassing van monetaire compenserende bedragen op bepaalde rundvleesprodukten (PB L 348 van 1976, blz. 18). De tweede overweging van de considerans luidt als volgt:

„overwegende dat het enkel kruiden van vers, gekoeld of bevroren vlees of het toevoegen van andere substanties tot gevolg heeft dat dergelijk vlees voor de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief wordt beschouwd als bereidingen en conserven van vlees; . . ."

Hieruit en uit artikel 1 van deze verordening blijkt, dat volgens de gemeenschapswetgever het eenvoudig — dus licht — kruiden van de waar volstaat om deze te kunnen aanmerken als een bereiding in de zin van post 16.02.

Verzoekster merkt op, dat de eerste vraag naast het probleem van de uitlegging van het begrip „andere bereidingen" nog een tweede probleem aan de orde stelt. De verwijzende rechter wil immers ook weten, of de toevoeging van kruiden moet worden aangetoond volgens objectieve criteria (bijvoorbeeld microscopisch onderzoek) dan wel volgens subjectieve criteria (bijvoorbeeld een smaaktest). Volgens verzoekster kunnen uitsluitend objectieve bewijscriteria bepalend zijn voor de tariefindeling. Voor deze opvatting voert zij aan, dat de algemeen aanvaarde beginselen van de tariefindeling uitsluitend refereren aan de objectieve aard van het produkt op het tijdstip van de invoer. Dit is trouwens in overeenstemming met de vaste rechtspraak van het Hof. Verder heeft het gemeenschapsrecht ten doel, een eenvormig rechtsstelsel voor de gehele Gemeenschap tot stand te brengen; baseert men zich op de subjectieve smaak, dan handelt men in strijd met deze doelstelling. Toepassing van een dergelijk criterium immers leidt binnen de Gemeenschap tot een verschillende tariefindeling van hetzelfde gekruide vlees. Tenslotte stelt verzoekster, dat andere „bereidingen" in de zin van post 16.02, genoemd in de Toelichting bij de IDR-Nomenclatuur, steeds aan de hand van objectieve criteria moeten worden bepaald.

Gelet op het voorafgaande behoeft de tweede vraag volgens verzoekster niet te worden beantwoord. Zoals zij nu luidt, is zij bovendien moeilijk te begrijpen: de consument in de Europese Gemeenschap eet gewoonlijk geen rauw vlees; het is moeilijk voorstelbaar dat het onderhavige kalkoenevlees zou worden geconsumeerd in de staat waarin het zich bij de invoer bevindt. Zou men een smaakcriterium willen aanleggen, dan zou de douane in feite verplicht zijn de voor onderzoek genomen monsters bijvoorbeeld te bakken of te braden. Dit zou echter in strijd zijn met de tariefindelingsregel, dat

de waar moet worden beoordeeld in de staat waarin zij zich bevindt op het tijdstip van invoer.

Het zou bovendien aanvechtbaar zijn om af te gaan op de persoonlijke smaak van de met de tariefindeling belaste douanebeamte. Dit zou leiden tot een verschillende tariefindeling van dezelfde waar door de diverse douanekantoren. Men dient immers rekening te houden met het feit dat de douanebeamten in de verschillende landen van de Gemeenschap een verschillende smaak hebben.

Gelet op het voorgaande, stelt verzoekster, dat de smaaktest om uit te maken of een waar een „andere bereiding" in de zin van post 16.02 heeft ondergaan, slechts mogelijk is voor produkten die direct kunnen worden geconsumeerd. Indien het Hof een smaaktest mocht aanvaarden, dan dient het proeven te gebeuren door een groep onafhankelijke, integere personen, die representatief zijn voor de verschillende naties en ethnische groepen in de Gemeenschap. Zo zou de tariefindeling zijn te verenigen met de beginselen van rechtszekerheid en -duidelijkheid, volgens welke de justitiabelen in staat moeten zijn hun rechten en plichten zonder enige twijfel te kennen.

De *Commissie van de Europese Gemeenschappen* geeft in overweging op de eerste vraag van de verwijzende rechter te antwoorden, dat post 16.02 van het GDT aldus moet worden uitgelegd, dat vlees waaraan peper en zout is toegevoegd, slechts kan worden geacht een „andere bereiding" te zijn indien deze toevoeging van kruiden is te proeven. Deze uitlegging baseert zij in wezen op twee argumenten.

In de eerste plaats moet vlees om onder hoofdstuk 16 in plaats van onder hoofdstuk 2 te worden ingedeeld, een echte bereiding hebben ondergaan, die de aard van het produkt wijzigt. Deze opvatting volgt uit het onderscheid tussen de posten 02.02 en 16.02. Immers, hoofdstuk 2 omvat vlees van pluimvee, aangeboden in verse, gekoelde, bevroren, gezouten of gepekelde, gedroogde of gerookte staat. Produkten die een verdere behandeling hebben ondergaan, zijn als bereide produkten aan te merken en moeten worden ingedeeld onder hoofdstuk 16. Zulks is het geval wanneer zij zijn verwerkt tot bijvoorbeeld worst, of op een andere niet in hoofdstuk 2 genoemde wijze zijn verwerkt, bijvoorbeeld patés, vleessappen, gemarineerd vlees, enzovoort.

In de tweede plaats bestaat er een rechtstreeks verband tussen het kruiden en de smaak. Ook als de toevoeging van peper en zout als een niet in hoofdstuk 2 toegestane bereiding zou zijn te beschouwen, is de vraag vanaf wanneer kan worden gesproken van een „toevoeging van kruiden". Het algemeen spraakgebruik verstaat onder „kruiden" het toevoegen aan voedingsmiddelen van kruiden die de smaak ervan kunnen verbeteren. Of een produkt gekruid is, kan mitsdien enkel worden vastgesteld met behulp van smaakcriteria. Daaruit volgt dat indien de toevoeging van kruiden niet is te proeven, het produkt niet kan worden aangemerkt als een „andere bereiding" in de zin van post 16.02 van het GDT.

Ten aanzien van de tweede vraag stelt de Commissie, dat de douane zeer goed in staat is om voldoende objectief vast te stellen of een produkt gekruid is. In geval van twijfel kan nog altijd een deskundige worden ingeschakeld. Zij geeft het Hof derhalve in overweging te antwoorden, dat bij de smaaktest moet worden uitgegaan van het zintuiglijk waarnemingsvermogen van een gemiddelde douaneambtenaar.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 13 januari 1983 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door U. Feldmann, advocaat, en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door R. Wägenbauer.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 3 februari 1983 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 14 juni 1982, ingekomen ten Hove op 1 juli daaropvolgende, heeft het Finanzgericht Düsseldorf krachtens artikel 177 EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT).

2 In het hoofdgeding gaat het om de vraag, of bij de invoer van bepaalde soorten vlees van pluimvee, aangeduid als kalkoenerollades, monetair compenserende bedragen verschuldigd zijn. Dat zou het geval zijn indien, zoals het bevoegde douanekantoor meent, de ingevoerde waar viel onder post 02.02 van het GDT („Dood pluimvee, alsmede de daarvan afkomstige slachtafvallen . . ., vers, gekoeld of bevroren"). De importerende onderneming, verzoekster in het hoofdgeding, betoogt daarentegen dat de betrokken kalkoenerollades onder post 16.02 van het GDT vallen („Andere bereidingen en conserven, van vlees of van slachtafvallen").

3 Volgens de verklaringen van verzoekster in het hoofdgeding is het betrokken kalkoenevlees bij de bereiding over een transportband gevoerd en daarbij licht gekruid met een mengsel van peper en zout. De „Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt" stelde evenwel vast, dat de kruiding organoleptisch noch optisch waarneembaar was en dat slechts onder de microscoop kruidendeeltjes zichtbaar waren.

4 Van mening dat de uitlegging van het begrip „andere bereidingen" in de zin van post 16.02 van het GDT niet duidelijk was, heeft het Finanzgericht Düsseldorf, dat van het geschil kennis nam, het Hof de volgende twee prejudiciële vragen gesteld:

„1. Moet post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT) aldus worden uitgelegd, dat daaronder ook vlees valt waaraan volgens de overgelegde recepturen zout en peper is toegevoegd, doch de peper slechts in microscopisch aantoonbare hoeveelheden, of is vlees eerst dan als een ‚andere bereiding' te beschouwen, wanneer de toegevoegde kruiden te proeven zijn?

Zo het tweede onderdeel van de vraag bevestigend wordt beantwoord:

2. Welke criteria moeten bij deze smaaktest worden aangelegd?"

5 Uit de aantekeningen bij hoofdstuk 16 van het GDT volgt, dat vlees dat bereid of verduurzaamd is op een andere dan de in hoofdstuk 2 bedoelde wijzen, onder post 16.02 valt.

6 Hoofdstuk 2 omvat vlees van pluimvee, dat een behandeling heeft ondergaan welke ten doel heeft het te verduurzamen. Zo is in dit hoofdstuk sprake van gekoeld, bevroren, gezouten of gepekeld, gedroogd en gerookt vlees. Het kruiden van vlees, dat niet geschiedt met het doel het te verduurzamen, wordt bij die behandelingen niet genoemd.

7 De toelichtingen van de Internationale Douaneraad bij post 16.02 bevestigen dat vlees dat is gekruid, bijvoorbeeld met peper en zout, onder post 16.02 en niet onder hoofdstuk 2 valt.

8 In haar bij het Hof ingediende opmerkingen betoogt de Commissie, dat vlees waaraan peper en zout is toegevoegd, slechts geacht kan worden een „andere bereiding" in de zin van post 16.02 te zijn, indien de toevoeging van kruiden te proeven is. Er bestaat immers een rechtstreeks verband tussen het kruiden en de smaak, aangezien „kruiden" betekent, dat aan voedingsmiddelen kruiden worden toegevoegd die de smaak ervan kunnen verbeteren.

9 Deze opvatting kan niet worden aanvaard. Toepassing van een zo subjectief criterium als de smaak zou de eenvormige toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief in de gehele Gemeenschap in gevaar brengen. De omstandigheid dat het kruiden ten doel heeft de smaak van het vlees te verbeteren, staat er niet aan in de weg dat, zo nodig, gebruik wordt gemaakt van de gebruikelijke tariefindelingsmethodes zoals het laboratoriumonderzoek.

10 Daarbij zij erop gewezen, dat volgens de vaste rechtspraak van het Hof het beslissende criterium voor de indeling van de goederen in het GDT in beginsel moet worden gezocht in de objectieve kenmerken en eigenschappen van de produkten zoals deze ter inklaring worden aangeboden.

11 Mitsdien moet op de eerste vraag worden geantwoord, dat post 16.02 van het GDT aldus moet worden uitgelegd, dat daaronder ook vlees van pluimvee valt, waaraan zout en peper is toegevoegd, zelfs indien de peper slechts onder de microscoop waarneembaar is.

12 Na dit antwoord heeft de tweede vraag geen belang meer.

Kosten

13 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Düsseldorf bij beschikking van 14 juni 1982 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief moet aldus worden uitgelegd, dat daaronder ook vlees van pluimvee valt, waaraan zout en peper is toegevoegd, zelfs indien de peper slechts onder de microscoop waarneembaar is.

O'Keeffe Bosco Koopmans

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 17 maart 1983.

De griffier

P. Heim

De president van de Eerste kamer

A. O'Keeffe

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL G. F. MANCINI VAN 3 FEBRUARI 1983 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. De prejudiciële vragen in deze zaak betreffen de betekenis van de term „andere bereidingen" in post 16.02 van het gemeenschappelijk douanetarief (hierna: GDT). Het Finanzgericht Düsseldorf vraagt om uitlegging van die woorden teneinde uitspraak te kunnen doen in een geschil tussen een Duits douanekantoor en de Hamburgse vennootschap Dinter.

Dinter importeert kalkoenefilets en -rollades uit Frankrijk. Bij de bereiding wordt dit vlees over een transportband gevoerd en bestrooid met een mengsel van peper en zout om het te kunnen verkopen als „panklaar" vlees. Volgens Dinter is het aldus bereide vlees te beschouwen als „gekruid vlees"; derhalve zou het onder het begrip „andere bereidingen" vallen en, met het oog op de inklaring, moeten worden ingedeeld in post 16.02 GDT. Aanvankelijk ging het Hauptzollamt Köln-Deutz daarmee akkoord en hief het de voor die post geldende omzetbelasting bij uitvoer. Het liet evenwel verscheidene monsters van de ingevoerde waar nemen. Een deel hiervan werd onderzocht door de „Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt" te Keulen, die tot de conclusie kwam dat „de toevoeging van kruiden organolep-

1 — Vertaald uit het Italiaans.